

De klokken van de Antoniuskerk op de Kranenburg te Vorden

Met dank aan Gery Groot Zwaaftink

De Antoniuskerk op de Kranenburg te Vorden.

Onder de Antoniuskerk is een kelder. "De gewelven". Daar stond vroeger een enorme kolenkachel om de kerk warm te stoken en natuurlijk lag er een flinke voorraad kolen. Nu staan daar honderden heiligenbeelden te wachten tot ze misschien ook boven in het museum mogen staan. Deze kelder is gesloten voor het publiek omdat de vrijwilligers van de kerk bang zijn dat iemand de beelden zal beschadigen of nog erger.... stelen.

Er is nog een plek waar de bezoekers van de Antoniuskerk niet mogen komen namelijk in de toren waar de klokken hangen.

In de Middeleeuwen meer dan 500 jaar geleden werden de klokken van een kerk geluid als er gevaar dreigde van rovers of vijandelijke soldaten om zo de burgers, de boeren op het veld, de jagers of bevriende krijgers te waarschuwen. Ook bij brand werd er flink aan de klokkentouwen getrokken. Iedereen kwam dan om te helpen blussen. Brand was gevaarlijk want de huizen waren van hout en de daken gemaakt van riet. Erg brandbaar dus. In vroegere tijden zijn er halve dorpen en steden door de brand verwoest. Jullie begrijpen natuurlijk dat iedereen onmiddellijk reageerde als men de klokken hoorden luiden.

Maar hiervoor werden de klokken van de Antonius kerk niet geluid. Want deze kerk werd pas in 1856 gebouwd. Toen waren de huizen al van steen net als deze kerk. De 3 grote klokken in de Antoniuskerk werden enkel geluid om de mensen te waarschuwen dat het tijd was om naar de kerk te gaan om te bidden.

Natuurlijk klonken ze ook als er twee mensen gingen trouwen of als er iemand uit het dorp was gestorven en er voor hem of haar een kerkdienst werd gehouden om afscheid te nemen.

Helaas zijn er in de Antoniuskerk geen kerkdiensten meer. Alleen de beelden houden de wacht in dit huis.

Naast de drie grote klokken werd er vroeger ook een ander klokje geluid nl. het Angelus klokje. Precies om 12 uur. Dan wisten de mensen dat het tijd was om te gaan eten. Men had in die tijd geen horloge of een mobieltje om te kijken hoe laat het was. Ze hadden enkel de zon en.... het klokje van deze Antonius kerk. Tegenwoordig klinkt dit angelusklokje niet meer. Het is niet meer nodig.

Maar 60 jaar geleden nog wel. We schrijven 14 oktober 1942.

Het klokje had net geluid toen kleine Jopie de oudste zoon van de kruidenier (toen had Kranenburg nog een kruidenier, en een bakker en een.. nou ja..) een zwarte auto het grindpad naar de pastorie zag oprijden. Hij zag drie mannen uitstappen. Duitsers! 2 soldaten en een officier. De pastoor deed de deur open en Jopie meende te horen. Een zin met daarin het woord klokken en hij zag dat de pastoor boos werd en hij riep “ nee niet de klokken die horen bij de kerk. Die prachtige klokken zijn niet gebouwd om er oorlog mee te voeren, wat denken jullie wel niet. Ze zijn de stem van onze lieve Heer!” Nou Jopie vond het heel dapper van de pastoor.

Maar de officier lachte en zei “Wir kommen wieder” draaide zich om en stapte in zijn zwarte grote auto. De pastoor stond met een knalrood hoofd in de deuropening en kon niks meer zeggen.

Gelijk die avond kwam het parochie bestuur bij elkaar in de verduisterde pastorie om te overleggen. Laten we ze verstoppen had kleine Jopie nog voorgesteld.

Dat verstoppen was natuurlijk onbegonnen werk. Die klokken wegen 600, 400 en bijna 300 kilogram. Die haal je niet even weg uit de toren.

Die zaterdag kwamen er 3 vrachtwagens aangereden met werklieden en een paar Duitse soldaten met het geweer in de hand om de werkmannen te beschermen als dat nodig mocht zijn. Zwijgend stonden de mensen toe te kijken terwijl de Duitsers de klokken uit de toren haalden. Ze braken gewoon de galmgaten open en lieten de klokken van daaruit op het kerkplein vallen. De enorme klokken sloegen in stukken. Wat de Duitsers niet erg vonden want dan waren ze beter te vervoeren.

Stel je de klap voor toen ze op het plein terecht kwamen. Dat moet oorverdovend zijn geweest. De mensen sloegen de handen voor de oren en de honden vluchten met de staart tussen de poten. Met tranen in de ogen zagen de arme Kranenburgers hoe de bezetters even later met hun mooie klokken op de wagens wegreden richting Duitsland waar ze werden omgesmolten tot kanonnen. De stem van onze lieve heer??? Nee!.... de stem van domme mensen.

Na de oorlog kreeg de Antoniuskerk weer 3 loeizware nieuwe klokken van 600, 400 en 275 kilo. Op de grootste klok werd in het latijn gegraveerd, “Ik roep de mensen en huil om de doden”. De andere twee krijgen slechts een naam nl. Theodora en Alice en het jaartal 1949.

Tot op de dag van vandaag kun je ze in de wijde omtrek soms nog horen. De stem van God?..... Laten we zeggen de stem van de Antonius van Padua kerk in Kranenburg.